

UJ KELET

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 350
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ek
Egy szám	— 150 ek

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
F. Pop, (Strassal-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
36 kiadóhivatal — 977
Ks. N. Sz. — 558
A kizárólag a szerkesztőségnek címzett levelek, kéziratokat nem adjunk vissza

1924. április 4. Péntek

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 78. szám

5684. Adár sáni 29

A törvény előtt mindenki egyenlő

Egy zsidó fiatalember állott ma délelőtt a kolozsvári törvényszék büntetőtanácsa előtt. Tulajdonképpen nem volna fontos, hogy a fiatalember zsidó, az sem, hogy egyetemi hallgató, hiszen minden törvénykönyv azzal a mondattal kezdődik, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő és sem a népi származása, sem a vallása, sem a társadalmi állása nem mentesíthet senkit a büntetés alól, de viszont súlyosító körülménynek sem számíthat.

A vádirat azzal vádolta a zsidó fiatalembert, hogy négy évvel ezelőtt meg akart vesztegetni egy rendőrtisztviselőt.

A tanács beigazolta a vádat és a fiatalembert elítélte. Eddig rendben van a dolog. Aki vét a törvények és az állampolgári kötelességek ellen, azt méltán éri a törvény könyörtelenül sújtó keze.

Csak a vád hivatalos képviselője hibázott, amikor védteszédében nem a bűnéért, hanem a fejtájáért vonta felelősségre a vádlottat.

— A vádlott — mondotta többek között az ügyész — annak a nemzetnek a fia, amelynek a verében van a korrupció és amely káros tevékenységével destrálja a román állam létét és érdekeit.

A vádlott védője önértetesen és erélyes hangon utasította vissza a hivatalos helyről jövő antiszemita propagandát, rámutatott arra, hogy éppen az ügyésznek kötelessége volna gátat emelni a társadalmi és nemzeti béket megbontani igyekvő áramlatok elé és elégtételt kért a bíróságtól az ügyészi székben a zsidóság összessége ellen elhangzott sértésért.

A tanács elnöke elfelejtette a kért elégtételt megadni. Szerintünk az ügyész lehet magánéletében akármilyen politikai felfogáson, de amikor magára olti az állam talárját, akkor meg kell szabadtania lelkét minden gyűlölködéstől és előítéllettől, hogy a törvény és a jog magasabbrendű elfogulatlan piederstáljáról lehessen vádlója a bűnösnek, mert így kívánja ezt az állam tekintélye is, amely mindnyájunk előtt szent.

A görögországi események

Athén, április 3. A görög népszavazás eredménye még bizonytalan. A kormány az a meggyőződése, hogy a plebiszcitum a köztársaság mellett fog dönteni, bár a többség egészen csekély lesz. A belügyminiszter a kormány lapjaiban arról nyilatkozik, hogy a köztársasági kabinet el van tökéltve, hogy ne adja ki a kezéből a hatalmat és minden körülmények között tartson ki az új államforma mellett. A belügyminiszter nyilatkozatában Franciaország példájára hivatkozik, ahol annakidején szintén csak néhány szavazattöbbséggel nyilatkozott meg a népakarat a köztársaság mellett. Sőt a törvényhozás csak egy szótöbbséggel döntött és még sem volt akadálya a köztársaság megerősödésének, annyira, hogy néhány év múlva már senki sem gondolt komolyan az államforma megváltoztatására. A miniszter meggyőződése az, hogy a görög nép a köztársaságot kívánja. Különösen Peleponeszban általános a gyűlölet a dinasztia ellen. Az ország beleunt az örökös pártvillongásokba, amelyeket a Venizelosz-pártiak és rojalisták szítottak. Rendet, békés munkát akar mindenki. A kormány nagy-szabású intézkedéseket tesz arra az esetre, ha a népszavazás mégis a királyság mellett döntene. A helyőrségeket mindenütt megerősítették.

Bolgár bandák beltriek Jugoszláviába

Belgrád, április 3. (Rador.) A bolgár komitások Alexandroff Tódor vezérletével be akartak hatolni Délserbiába. A jugoszláv határ-őrség visszaverte a támadókat, akik Males és Giliak falvakat gépfegyverrel és bombával megtámadták. Barovo falunál sikerült is behatolniuk a komitációnak jugoszláv területre, de a csendőrség visszacsorította őket.

Koncentrációs kormányt akar a nemzeti párt

Maniu csak együttműködésre hajlandó Jorgával. Bianu szenátor a „nem kívánatos” elemek kiutasítását követelte a szenátusban

(Bucuresti-Bukarest, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti párt választ Jorgának ma adta át hivatalosan. A válasz kifejezést ad a párt nagy megtiszteltetésének Jorga ajánlata folytán, azonban kijelenti, hogy a fuzió lehetetlen, mert a nemzeti párt fenn akarja tartani eddigi karakterét és tradícióit és ragaszkodik azon kötelezettségekhez, melyeket az ország előtt vállalt, elsősorban az új alkotmány és a jelenlegi parlament több törvényének érvénytelenítéséhez. A nemzeti párt vezetőinek meggyőződése szerint a jelenlegi helyzetben csak koncentrációs kormány lehet hivatva az ország ügyeit vezetni, nem pedig pártkormány.

A „Viitorul” szerint Maniu Gyula pártja ezen határozatát tegnapi audienciáján a királlyal isközölte.

(Bucuresti-Bukarest, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésén Mihailache kéri a romanatzi választás iratainak a kamara elé terjesztését.

Gradisteanu liberális kérdezi a kormányt, nem gondolja-e, hogy Románia tekintélye szenvedett azért, mert szóba állt Bécsben azokkal, akik terrorral uralmukban tartják Oroszországot és most kétségbe merik vonni Beszarábia egyesülését. A tárgyalások bármily huza-vonója Románia presztizsének csökkentését vonja maga után.

Maniu vizsgálatot követel a romanatzi urnafeltörések ügyében és vádolja az ottani albirót.

Marzescu miniszter igéri, hogy azonnal elrendelt a vizsgálatot.

Az orosz imperializmus miatt szakadt meg a bécsi konferencia

Krestinsky mereven ragaszkodik a beszarábiai népszavazáshoz. A román kiküldöttek elhagyják Bécsot

(Bécs, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román-orosz tárgyalások, mint már napok óta előrelátható volt, tegnap eredménytelenül megszakadtak. A hír nem érte váratlanul Európát, mert mindenki jól ismerte Oroszország leplezett és leplezetlen céljait. A nyugati sajtó általában igen elismerőleg emlékezik meg Romániáról, amely annak ellenére, hogy szintén tisztában volt az orosz tervekkel, mégis elküldötte képviselőit Bécsbe, hogy ezzel is bizonyosságot tegyen legteljesebb békekészségének.

A „Neue Freie Presse” hangsúlyozza Románia legutolsó deklarációjának nyugodt hangját, amely élénk ellentétben állott Krestinsky nyilatkozatának éles kifejezéseivel. A lap konstatálja, hogy Oroszország és a balti államok között sohasem volt szó népszavazásról, amelynek nincs helye Beszarábia esetében sem.

Nyilvánvaló, hogy Oroszország távolabbi célokat követ, mert meg akarja szerezni a Duna torkolatát és ezzel erősíteni pozícióját a Fekete-tengeren és utját délfelé: az orosz imperializmus ősi célját. A bécsi lap azzal végzi cikket, hogy reméli, a tárgyalások mihamarabb újból megkezdődnek, mert a Kelet békéje az egész kontinens gazdasági helyreállításához okvetlenül szükséges.

A tárgyalások megszakításáról alábbi tudósítás számol be:

(Bécs, apr. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román-orosz konferencia tegnapi ülésén Krestinsky, az orosz delegáció vezetője hosszabb nyilatkozatban közölte a szovjetkormány álláspontját. Megállapítása szerint Beszarábiát a tartomány lakossága túlnyomó többségének akaratára ellenére tartja hatalmában Románia, ezért

A szenátusban Vaitoianu háromszázmillió vasuti hiteljavaslata után Bianu az idegenekről beszél, akik előzönlötték a városokat, különösen az új területeket, ahol percentszámuk sokkal nagyobb, mint a románoké. Ezeknek legnagyobb része a háború után jött Romániába hamisított iratokkal. Követeli a legszigorubb revíziót és a nem kívánatos elemek kiutasítását.

Eraclios kéri az egészségügyminisztert a fűrdőhelyek szigorú ellenőrzésére. Beszél a bécsi tárgyalásokról és követeli, hogy a kormány védje meg Románia tekintélyét a külföldön.

Constantinescu miniszter megnyugtatta, hogy a kormány és a bécsi delegáció megteszi kötelességét.

Junian parasztpárti konstatálja, hogy egy a kormányparti, mint az ellenzéki szónokok megállapították a javaslatok fontosságát, de az összes ellenzéki pártok kijelentették, amennyiben a javaslatból törvény lesz, hatályon kívül fogják helyezni.

A kommercializálás nem éri el a kellő eredményt és csak részleges, mert nem vonatkozik a bányák, vasut és posta üzemeire is. A javaslatban tervezett parlamenti ellenőrzés nem lesz megvalósítható és a törvény csak arra fog szolgálni, hogy Erdély természeti kincseit bizonyos érdekcsoportok megkaparintsák.

Elnök az ülést határozatképtelenség miatt, az ellenzék és Constantinescu Tanered miniszter tiltakozása dacára, berekeszti.

visszautasítja a román kormány azon követelését, hogy Beszarábiát Romániához tartozónak elismerje. A szovjetdelegáció javasolja, hogy közös tanácskozáson beszéljék meg a beszarábiai népszavazás előkészületeit, mert csak így szabadulhat meg Románia attól a vádtól, hogy Beszarábiát éppoly erőszakkal és a lakosság akaratára ellenére tartja hatalmában, mint a többségében ukrán parasztoktól lakott Bukovinát.

A szovjetdelegáció határozottan elutasítja azt a kísérletet, amely a konferencia további sorsáért a felelősséget rá akarja hárítani. Ha a román delegáció vonakodik a konferencia munkáját folytatni, úgy ezért a felelősség kizárólag a román kormányt fogja terhelni.

Rascanu, a román delegáció vezetője nyilatkozatában megállapítja, hogy Beszarábia népének önrendelkezési joga ismételtelen megnyilvánult, ami fölöslegessé tesz minden népszavazásra vonatkozó javaslatot. A román delegáció konstatálja, hogy a szovjetköztársaság küldöttsége ragaszkodik intranzigens magatartásához és ezért kénytelen a tárgyalásokat megszakítani és Romániába visszatérni, ha az orosz delegáció lehetetlennek tartja álláspontjáról lemondani.

Miután a két delegáció eltérő álláspontja kiegyenlíthetetlennek bizonyult, a konferenciát befejezettnek nyilvánították. A román delegáció a legközelebbi napokban visszautazik Bukarestbe.

A román-orosz konferencia végeztével a két delegáció vezetői kölcsönösen köszönetet mondtak egymásnak a tárgyalásokon tanúsított korrek magatartásukért.

Bukarest, április 3. Bratianu Jonel miniszterelnök lakásán minisztertanács volt, amely a bécsi tárgyalások megszakítása következtében szükségessé vált intézkedésekkel foglalkozott.

24. április 3.

nyva
Eladás
soara
Timisoara-Fabrica

és divatárú-

stetnek

rünk
ek Sátmar

L

Ugymin: Tüdő-
Berkulózis ellen. Min-
10-12 rendetlen!

rtárban
szit” gyógyszer-
esc

Rapid 4 és
6 csapos
sörlefejtő
készülékek
Gloria és
korona
dngaszoló-
gépek,
valamint
az összes
alkatrészek

külön
kaphatók a

Banca
Industrial
si Comerciala-
nál, Cluj,
Strada Regina
Maria 9.

AR Főközfet
Egeres

szerepezzéti és szé-
kronal készíti és
áron

dés és ládagyár
től-ut) 1 szob-

6 atm.
henger.

szám alatt

6 atm.
henger.

szám alatt

87
292
398

Hogyan akarja a Lakók Szövetsége megoldani a lakásinséget?

A népjóléti miniszter átirata. Be kell építeni az üres telkeket

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A népjóléti miniszter a napokban leiratot intézett a cluji Lakók Szövetségéhez, amelyben a szövetséget olyan tervezet kidolgozására hívja föl, amelynek megvalósítása a lakásinség első nyomasztó gondjaitól mentesítene a fejlődő város közönségét.

A szövetség elnöksége a napokban foglalkozott a miniszteri leirattal. Elhatározták, hogy a lakáskrisis megoldása ügyében részletes memorandumot dolgoznak ki és azt felküldik a népjóléti miniszterhez. A szövetség javasolni fogja ebben a leiratban, hogy a belváros területén levő be nem épített házhelyeket az állam sajátítsa ki építkezés céljaira.

A kisajátítás módját a lakók szövetsége úgy gondolja megoldani, hogy a városi tanács szólítsa fel a be nem épített telkek tulajdonosait, hogy záros határidőn belül készítsék el az építési terveket s kötelezze őket arra, hogy kezdjék meg az építkezéseket. Ha ennek a felszólításnak a tulajdonosok nem tennének eleget, akkor a házhelyet bocsássák árverés alá s olyanoknak adják el, akik bizonyos óvadék ellenében garantálni tudják, hogy a telket egy, esetleg két év alatt felépítik. Amennyiben pedig az új tulajdonos e kötelezettségének nem tene eleget, akkor óvadékát elvesztené s a telek ismét a város tulajdonába menne át.

A görög király fegyveres ellenállásra készült

Athén, ápr. 3. Az athéni királyi palotában egy véletlenül összetört ládában, amelyet a görög király több ládával együtt Romániába akart szállítani, fegyvereket és lőszert találtak. A kormány elrendelte valamennyi láda felbontását. A kormány azt hiszi, hogy a király híveinek segítségével fegyveres ellenállást akart megkísérelni, de az utolsó pillanatban lemondott tervéről.

Bukik a cseh földmivelésügyi miniszter

Prága, április 3. A „Bohemia“ jelentése szerint Hozza Milán földmivelésügyi miniszter állása, bizonyos kedvezőtlen felvidéki állami faüzletek miatt, megrendült. A földmivelésügyi miniszter bukása biztosra vehető.

A francia frank-kontremín áldozatai

Bosel óriási veszteségei — A harc még nem fejeződött be

(Bécs, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A város a frank-kontremín hatása alatt áll. Rengeteg veszteségek érték különösen a közép-osztályt és igen sok középbankot, amelyek a frank romlására spekuláltak. A nagy vesztek között, mint azt már jelentettük, szerepel Bosel Zsigmond is, akiről különben a francia lapok is úgy emlékeznek meg, mint a frank-kontremín legsúlyosabb áldozata.

Különbözik is két hét óta már nem titok, hogy Bosel csatát veszített a frank-kontremínben, de senki nem tudja a veszteség méreteit. Legtöbben azt hiszik, hogy tizenötmillió dollárt veszített, ami jelentős része annak a pénznek, ami fölött a nagyvagyonu ember rendelkezik. Értékeit kénytelen volt a bécsi piacra dobni, amivel együtt járt az is, hogy a börze érzékeny veszteségeket szenvedett. Beszélnek, hogy Bosel veszteségei kiparizálására továbbra is kénytelen lesz továbbadni papirosain.

A budapesti piac szintén a francia frank-kontremín vereségének hatása alatt van és több más európai tőzsde szintén megsínylette, hogy minden bizalmát a frank romlásába helyezte. A kontremínörök kénytelenek szabadulni értékpapiraiktól és azt beszélik, hogy Castiglioni vesztesége oly nagymérvű, hogy a gazdag ember már autói eladására gondol. A frankkontremín-harc azonban még nem fejeződött be és a nemzetközi pénzpiacot egy ideig foglalkoztatni fogja, mert a kötékek nagyrésze csak április végén és május elején fog feloldódni.

A lakbérleti törvény a kilakoltatásokról

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új lakbérleti törvény hiteles szövege a napokban jelent meg. A törvénynek a kilakoltatásokra vonatkozó része a 19-ik paragrafustól a 26-ig paragrafusig terjed, és a negyedik fejezetet öleli fel. E fejezetből közérdeklődésre a következő rendelkezések tartanak számot:

Az olyan román honos háztulajdonosok, akik jelenleg bérlők, vagy beszállásoltak (gazduiti), ha az illető községben 1922 március 27. előtt telepedtek le, az ingatlan tulajdonjogát pedig legkésőbb 1923 március 27-ig szerezték, a jelen törvény életbenlétének tartama alatt saját házukba beköltözhetnek azzal a feltétellel, hogy azt ők maguk és családjaik lakják. Cserében kötelesek átengedni a kilakoltatottnak ugyanabban a községben azt a lakást, amelyet elfoglalva tartanak, kivéve, ha csupán ideiglenesen vannak beszállásolva.

E lakásba a háztulajdonos köteles a kilakoltatott bérlőt befogadni.

Az a feltétel, hogy az illető községben 1922 március 27. előtt letelepedett legyen, nem terheli az olyan háztulajdonosokat és tulajdonosokat, akik tisztviselők.

Az a jog, hogy a jelen törvény kihirdetése napján tulajdonukat képező ingatlanba anélkül beköltözzenek, hogy a fenti cserébenadásra kötelesek volna, csupán az alább felsorolt jogi személyeket illeti meg azon körzésekben, amelyet szolgálnak, de csak ha 1924 március 4-ig megalkultak.

Egyházak, iskolák

Az egyházakat kerületeik, avagy plébániáik útján a plébánosok, valamint az igazgatáshoz és a vallás gyakorlásához szükséges egyházi személyzet lakásaik tekintetében, a közoktatásügyi minisztériumot és a felügyelete alatt álló alapítványokat iskolák és iskolai otthonok létesítése végett, a bármilyen módon szerzett ingatlanra nézve; megilleti továbbá a népjóléti vagy nemzeti intézmények céljaira a népjóléti és egészségügyi minisztériumot, a megyei és községi hatóságokat, az egészségügyi vezérigazgatóságot és a hadirokkantak és árvák országos hivatalát az általa felhatalmazott testületek útján.

Kik nem lakoltathatók ki?

A bérben lakó tulajdonosok a bérlőket vagy az egész ingatlanból, vagy csak egy részéből lakoltathatják ki, aszerint, amint a bíróság a tulajdonos és családja szükségleteit, viszonyait, állapota, foglalkozása és az ingatlan rendeltetését szempontjából figyelembe veszi. *Család alatt értendő úgy a tulajdonos, mint a bérítő tekintetében: a férj, a feleség, fel- és lemenők, fivérek és nővérek és minden más személy, akikkel rendszeren együtt lakik.*

Nem lakoltathatók ki a jelen törvényben engedélyezett meghosszabbítás egész tartama alatt: A köztisztviselők és a polgári, katonai és egyházi nyugdíjasok, akik az államtól, a megyétől, vagy községektől függenek, továbbá azok sem, akik a törvényhozótestületektől, vagy olyan intézményektől függenek, amelyeknek költségvetését a képviselőház hagyja jóvá, feltéve, hogy a 10. cikk rendelkezése alá esnek és hogy a fenti minőségük 1924 március 1-én már meg volt; mindezek akkor sem lakoltathatók ki, ha a bérleti szerződés a másik házastárs, a szülők, gyermekek, felmenők, a fivérek, vagy nővérek nevére szól, de ezen személyek velük együtt laknak és a hadirokkantak, özvegyek és árvák, ha a 10. alá esnek.

Az állam, a megyék, vagy községek az általuk bármilyen célra elfoglalt helyiségekből, valamint az 1. cikk 3. pontjában említett egyéb intézmények.

A közoktatásügyi minisztérium és a felügyelete alatt álló alapítványok az egyetemi hallgatók részére otthonok létesítésének céljából 1924 Szent György-napján kilakoltathatják az ezen célra szánt épületekből a bérlőket még akkor is, ha a fenti 1., 2., 3. pontok alá esnek, kivéve az iskolákat és az iskolai internátusokat.

Ha a bérben lakó tulajdonos nem lakoltathatja ki bérlőjét, vagy a családjába tartozó valamely olyan személy bérlőjét, akivel szokásos módon együtt lakik, még pedig azért nem lakoltathatja ki, mert a bérlő a törvényben említett valamelyik kivétel kedvezményében részesül, akkor az ilyen tulajdonosbérlet sem lakoltathatja ki az ő háztulajdonosa a jelen törvényben említett egyik indokból sem.

Az előző törvények kedvezményeiben nem részesülhet az a tulajdonos, aki 1920 május 6. (április 23.) után saját maga, vagy felesége eladott bármily okból, a vagyonszövetség megszüntetését kivéve, az illető községben olyan ingatlant, melyben lakott vagy lakhatott volna, vagy ha azon ingatlant, avagy egy lakrészt, amelyben lakhatott volna, bérbe adta; nem részesülnek továbbá az említett kedvezményben azok sem, akiket lakással való üzérkedés miatt elítéltek.

A tulajdonos, aki az ingatlan egy részét maga lakja, annak többi részét pedig bérbe adta, az ingatlan ezen részéből, vagy ezen részének egy részéből kilakoltathatja a bérlőt a bíróság mérlegelése szerint, ha a tulajdonos által elfoglalt lakrészek, vagy szobák ki nem elégítők; a bíróság a tulajdonos és a bérlő viszonyait, állapotát és foglalkozását tekintetbe fogja venni.

Ezen rendelkezés nem alkalmazható a 19. cikk 1. pontja alá tartozó köztisztviselő bérlőkre.

A tulajdonos, aki 1924 március 1-ét megelőző idő óta lakik saját, vagy a felesége ingatlanában és ugyanezen napot megelőző idő óta ugyanezen községben neki magának, vagy feleségének még más bérbeadott ingatlan is van, a bérbeadott ingatlanba beköltözhetik, ha a bérbeadás után olyan körülmény jött közbe, amelynek következtében az általa elfoglalt ingatlan a maga és családja részére nem kielégítő, de köteles az általa elfoglalt ingatlant a bérlőnek cserébe adni.

Ez a rendelkezés a 19-ik cikk 1. pontjában tartozó köztisztviselőkre nem alkalmazható.

A 19., 20. és 23. cikkek alkalmazásánál a jogerős határozat kimondásától számított 6 hónapi kilakoltatási határidő engedélyeztetik, hogy ezen idő alatt a kilakoltatott lakást találjon.

A tulajdonos bármikor kilakoltathatja a rekvirálás útján kapott ház-, vagy lakrészt elfoglalóját, ha megszűnik az a közmegbiztatás, amelynek alapján a ház-, vagy lakrészt rekvirálása történt.

A Tisza elsodort egy egész falut

Tokaj, április 3. A megáradt Bodrog és Tisza két oldalról fenyegetik teljes elöntéssel a községet és környékét, amelynek eddig hetven háza áll víz alatt. A veszélyt növelte az óriási szélvihar. Tiszakürt községet a váratlanul felgyülemlt víz percek alatt teljesen elsodorta.

Egy év=13 hónap, 1 hónap=28 nap

Evenkivüli nap lesz az újév

(Páris, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint Rómából jelentik, XI. Pius pápa azzal foglalkozik, hogy az időszámítás évtizedek óta huzódó problémáját végre megoldja. A biborosok egy bizottságával jelenleg egy francia tudós, Paul Delaporte-nak javaslatát tanulmányozza, aki erről a kérdéssel tavaly egy lüthichi tudományos kongresszuson előadást tartott.

Delaporte javaslata szerint az újév napja kikerül a rendes naptárból és mint „éven kívüli nap“ szerepel, a szökőévekben két ilyen éven kívüli nap lesz. Ezeknek a napoknak a polgári évből való kivonása után az évnek 364 napja lesz, ezek tizenhárom huszonnyolc napból álló hónapra oszlanak. Minden hónap ezek szerint pontosan négy héttől áll, úgy hogy az első hetek első napja egyuttal a hónap első napja is lesz. Ha például a hét hivatalosan vasárnapkal kezdődik, akkor minden hónap vasárnapkal kezdődik és szombattal végződik. Ezáltal az egész időszámítás egyszerűvé válik, minden elseje, hetedike, tizennegyedik és huszonegyedik vasárnap lesz.

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT

"KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 500

Gyapju és gyapju-fonalfestés

Telefon 500

Ujra ille től, hogy m töltöm meg

Ami még a szerkesztő még közlésre szük, hogy den komoly jobban kiha fogunk arat Május 1. „Ez történt“ hó során kö „Ez történt“ „Ez történt“ különböző sz kerültek köz jes erdélyi z hisszük, való Vigasztá során egyik kincsesháza gunkre volt nyát munka áron bocsátj

A pályá fele szóljon tén“ rovat a posta, az nem futja többje azt vagy Y. be már és mos szempontot ban közlésre Az, ha val nyomdáteté kerül, mert nős szerep vesszük a g

Még csa levelét is k kában besz e rovat veze ráakadt vag tulságosan s közül csod közlésre. Ne tulságosan e haragudják, Ez történtje Most pe nak és tova kem is.

Sándor ki

Belgrád tegnap fog és kijelent mentet, m szág javár hogy szem selők man

Bécs,

Bécs, a gyl és eg fővárosba, met-lengye leg befejez következő 1. A leng 2. A genf határozata ügyek. A kow képv lások elő igénybeve

A K

Ásokról

onos nem lakottat-
családjába tartozó
lőjét, akivel szo-
még pedig azért
a bérlő a törvény-
étel kedvezmény-
tulajdonosbérlet
z tulajdonosa a je-
vik indokból sem.
kedvezményeiben
nos, aki 1920 má-
t maga, vagy fele-
a vagyonszövetség
illető községben
kott vagy lakhatott
at, avagy egy lak-
olna, bérbe adta;
említett kedvez-
lakással való üzér-

gatlan egy részét
észt pedig bérbe
ből, vagy ezen ré-
athatja a bérlőt a
ha a tulajdonos
gy szobák ki nem
nos és a bérlő vi-
kozását tekintetbe

alkalmazható a 19.
szívtviselő bérlőkre.
március 1-ét meg-
gya a felesége in-
pot megelőző idő-
ki magának, vagy
adott ingatlana is
beköltözhetik, ha
álmény jött közbe,
általa elfoglalt in-
észésére nem kielé-
foglalt ingatlant a

cikk 1. pontjába
alkalmazható.
alkalmazásánál a
ól számított 6 hó-
gedélyeztetik, hogy
lakást találjon.
lakóhatatja a rek-
gy lakrészt elfog-
a közmegegyezés,
gy lakrészt rekvi-

egész falnt
áradt Bodrog és
eljes előntéssel a
nek eddig helven
növelte az óriási
a váratlanul fel-
esen elsodorta.

nap=28 nap
az újv

let tudósítójától.)
Pius pápa azzal
aiás évtizedek óta
goldja. A biboro-
egy francia tu-
vaslatát tanulmá-
avaly egy lüttichi
adást tartott.

az újv napja
és mint "éven
vekben két ilyen
k a napoknak a
után az évnek
om huszonnyolo
s. Minden hónap
ból áll, úgy hogy
ttal a hónap első
hét hivatalosan
minden hónap
abattal végződik.
egyszerűvé válik,
zennegyediké és

gyapju-
ifestés

Ez történt...

Második levél a pályázókhoz

Ujra illedelmesen bocsánatot kérek a pályázók-
tól, hogy megint a magam igénytelen soraimmal
töltöttem meg az ő írásaik részére fentartott helyet,
de csak meg akarom mondani,
hogy már csak hat hét vá-
laszt el bennünket, a pályá-
zókat is az „Ez történt“
pályázat lejártának határide-
jétől. Május 15-én összeül a
zsűri, hogy kiválogassa a leg-
jobb tíz „Ez történt“ és
odaitélje a szerkesztőség ál-
tal kifizetett díjakat.

Ami még addig történik, még meg lehet írni
a szerkesztőségnek s az eddigi feltételek mellett
még közlésre is kerül az „Ez történt“ben. Hisz-
szük, hogy a hátralévő hat hetet a pályázat mint
den komoly aspiránssa igyekezni fog a lehető leg-
jobbban kihasználni és bőséges zsidó humorteremtést
fogunk aratni ezalatt a hat hét alatt is.

Május 15-ike után megkezdjük a beküldött
„Ez történt“ek sajtó alá rendezését és június
hó során könyvbe adjuk ki az összes beérkezett
„Ez történt“eket. Ebbe a gyűjteménybe azokat az
„Ez történt“eket is felvesszük, amelyek a lapban,
különböző szempontok figyelembevételére miatt, nem
kerültek közlésre. Így ez a könyv lesz az első tel-
jes erdélyi zsidó humor gyűjtemény, amely, úgy
hiszünk, valóban kincsesháza lesz a zsidó humornak.

Vigasztalásul azoknak, akik a zsűri döntése
során egyik díjat sem nyerik el, de a zsidó humor
kincsesházának összeállításában önzetlenül segítsé-
gükre voltak, a megjelent könyv egy-egy példá-
nyát munkatársi tiszteletpéldányként kedvezményes
áron bocsátjuk rendelkezésére.

A pályázókhoz szóló második levélnek második
fele szóljon azoknak, akik neheztelnek az „Ez törté-
nt“ rovat vezetőjére. Néha panaszos leveleket hoz
a posta, amelyekre külön-külön válaszolni, sajnos,
nem futja az időnkéből. A panaszos levelek leg-
többje azt sérelmezi, hogy nem közöltük le X.
vagy Y. beküldött pályázatát. Sokszor megirtuk
már és most csak újra elismételhetjük, hogy több
szempontot kell szem előtt tartanunk a napilap-
ban közlésre ítélt „Ez történtek“ kiválogatásánál.
Az, ha valakinek a pályázata egyelőre nem lát
nyomdapestéket, nem jelenti, hogy a papírosárba
került, mert — ha csak valamilyen egészen külö-
nös szempont nem merül fel — valamennyit fel-
vesszük a gyűjteményes könyvbe.

Még csak azt kell mondani, hogy egy olyan
levelet is kaptunk, amelynek írója súlyos kriti-
kában részesítette a rovatot. Előbb megrémült
a rovat vezetője, de azután a fiókjában keresgélte és
ráakadt vagy egy tucat olyan Ez történtenre, amit a
tuláságosan szigorú kritikus küldött be és amelyek
közül csodálatosképpen egyetlen egy sem került
közlésre. Nos, így valamennyire megbocsátható a
tuláságosan erős kritika, de azért őt is kérjük, ne
haragudjék, mert a gyűjteményes könyvbe az ő
Ez történteit is felvesszük.

Most pedig átadom a helyet újra a pályázók-
nak és további kitartást kívánok nekik is, — ne-
kem is. — p. —

Sándor király interveniált a Radics-mandátumok érdekében

Belgrád, április 3. (Rador.) Sándor király
tegnap fogadta az ellenzéki blokk képviselőit
és kijelentette, hogy nem oszlatja fel a parla-
mentet, mert az a meggyőződése, hogy az or-
szág javára fog működni. A király kijelentette,
hogy személyesen interveniált a horvát képví-
selők mandátumának igazolása érdekében.

Bécsben folytatják a lengyel-német tárgyalásokat

Bécs, április 3. Április közepén egy len-
gyel és egy német delegáció érkezik az osztrák
fővárosba, hogy a Drezdában megkezdett né-
met-lengyel tárgyalásokat folytassák és lehető-
leg befejezzék. A konferencián hirszerint a
következő kérdések kerülnek megvitatásra:
1. A lengyelországi német telepések helyzete.
2. A genfi konferencia Felsősziléziára vonatkozó
határozatainak megvalósítására. 3. Gazdasági
ügyek. A lengyel küldöttség vezetője Wonja-
kow képviselő, volt miniszter lesz. A tárgya-
lások előreláthatólag hosszabb időt fognak
igénybevenni.

Rádiólevél-forgalom indul meg Románia és Amerika között

Romániából Berlinbe postán megy a levél, Berlinből Newyorkba drótnélküli távirón

(Bucuresti-Bukarest, április 3. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) A XX. század kétségkívül legszenzá-
ciósabb találmányának, a drótnélküli távirónak és
drótnélküli telefonnak technikai alkalmazását ma
már nemcsak a posta és a világkereskedelem szol-
gálatába állították be a drótnélküli táviró- és
telefonállomások apparátusait, hanem már meg-
számálhatatlan a sokasága azoknak az egyesüle-
teknek és egyes személyeknek, akik üzleti szem-
pontból, vagy saját szórakozásukra

Önálló drótnélküli állomásokat

szereltek fel egyesületi helyiségeikbe, vagy la-
káaikba.

Ezeknek az ugynevezett rádió-amatőröknek a
száma napról-napra nő és a drótnélküli táviró és
telefon egyre populárisabb lesz, ami a közeljövő
káprázatos perspektíváinak a konturjait bontogatja.

Nálunk egyelőre néhány hivatalos drótnélküli
állomás van, amelyek az állam hivatalos közlésein
kívül magántávirókat is közvetítenek. Az illetékes
tényezők azonban serényen dolgoznak új tervekén,
amelyek a drótnélküli állomások időt és pénzt
megtakarító ökonomikus kihasználását célozzák. A
legutóbbi minisztertanácsnak ma nyilvánosságra
került jegyzőkönyvéből kitétnik, hogy a miniszter-
tanács felhatalmazta a postaugyvezér igazgatót arra,
hogy

Románia és Amerika között szervezze meg a rádió-levél postaforgalmát.

Ez a nagyjelentőségű határozat az Amerika és Ro-
mánia közötti levélforgalmat lényegesen leegyszerű-
síti. Az Amerikába szóló, vagy onnan érkező leve-
lek postai szállításának idejét körülbelül egyötödére
csökkenti, ami nemcsak közgazdasági szempontból
bir elsőrendű jelentőséggel, de tekintettel a ki-
vándorlás determinálta két közötti állandó és

szoros kontaktusra, az ország majdnem minden egyes
állampolgárára nézve nagy előnyt jelent.

Bukaresti munkatársunknak alkalmá volt be-
szelgetést folytatni Lazar Antonescu postavezér-
igazgatóval, aki a rádió-levélszolgálat szervezéséről
ezeket mondotta:

— A Románia és az Egyesült-Államok közötti
rádió levélszolgálatot Németország közvetítésével
tervezik. A leveleket Romániából Berlinig levél
formájában továbbítjuk, Berlinből Newyorkba pe-
dig drótnélküli távirók adják tovább a leveleket.
Az Amerikából Romániába irányított levelek ugyan-
így teszik meg az utat.

— A rádió-levélszolgálat segítségével

Bukarestből Newyorkig három nap lesz a levél menetideje.

Ami a rádió-levelek posta és szállításának díját
illeti, erre nézve nem történt határozott megállapodás.
Valószínű azonban, hogy Berlinig a szokásos kül-
földi levéltarifával röjjük meg a leveleket, Berlinből
Amerikáig pedig harmincöt centimbe állapítják meg
egy szó díját.

— A rádió-levélszolgálat beszerzése lényegesen
meg fogja könnyíteni az Amerika és Románia
közötti levélforgalmat. A rádió-levelek után fi-
zetendő tarifa sem fog különösebb nehézségeket
okozni, annál is inkább, mert már a hozzávető-
leges számításból is kitétnik, hogy ezeknek a le-
veleknek a díja csak egy

elenyésző hányadát teszi

az Amerikába szóló táviratok tarifájának.
— Arra a kérdésre, hogy a rádió-levélszol-
gálat mikor indul meg, egyelőre még nem tudok
pontosan válaszolni, de annyit már most is közöl-
hetek, hogy az új forgalom megindulása már
csak hetek kérdése.

Tifkos megegyezés Németország és a szovjet között

Németország csak úgy lép a népszövetségbe, ha Oroszországot is felvesszük. Nagy verekedés Berlinben egy Ruhr-halott ünnepélyes temetésén. Négyévi moratóriumot javasol a szakértői bizottság

(Páris, ápr. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Politikai körökben élénken tárgyalják a „Daily
Herald“nak azt az értesülését, hogy Orosz-
szág és Németország titkos egyezményt írtak
alá, amelyben Németország kötelezi magát,
hogy a nemzetek szövetségébe való meghívást
mindaddig nem fogadja el, amíg Oroszország-
nak is nem teszik lehetővé, hogy belépjen a
népszövetségbe.

Poincaré a kamarában kijelentette, hogy
Franciaország nem szívesen szállta meg a Ruhr-
vidéket, de Németországot másképpen nem lehe-
tett kényszeríteni, hogy adósságait megfizesse.
Franciaország kénytelen volt olyan zálogokat
biztosítani, amelyeket csak a teljesített fizeté-
sek arányában ad ki a kezéből. Addig nem
adja vissza a Ruhr-vidéket, amíg minden kö-
vetelés teljesen ki nincsen fizetve. Szólott az
egyre gyakoribb németországi nacionalista tü-
ntetésekről, különösen azokról, amelyekkel

a szakértők döntése ellen a németek előre tiltakoztak.

Franciaország szövetségesei nem osztozták min-
dig az ő nézeteit, mert nem közvetlen szom-
szédai Németországnak, de a tények nyelvét
Franciaország minden szövetségese megértette.
Ha a jóvátételi bizottság határozatát a szak-
értők jelentése alapján végrehajják, akkor va-
lamennyi szövetségese egységes akaratának kell
jelentkeznie. Bármilyen történjék, Franciaország
akarata nem fog csökkenni. A frank csökke-
nése nem a ruhrvidéki megszállás, hanem a
külföldi spekulációk, valamint az előlegek kö-
vetkezése, amelyeket Németország nemfize-
tése miatt a feldult francia vidékek újjáépíté-
sére Franciaországnak fizetnie kellett. Meg-
állapítja, hogy a francia és belga becsléseket
messze

tulhaladták a zálogok kihasználásának eredményei.

Hir szerint a szakértők végleges eredményre
jutottak és jelentésüket legkésőbb hétfőn

közvetteszik. A „Petit Parisien“ jelentése sze-
rint Németország valószínűleg négyévi morató-
riumot kap.

Berlin, április 3. Tegnap érkezett Berlinbe
Breyer német állampolgár holtteste. Breyert a
Ruhr-vidékre való bevonulás után

a franciák letartóztatták és a fogságban meghalt.

A koporsó az anhalti pályavarrá érkezett, ahová
kivonultak a német fajvédő egyesületek a Hitler-
gárda egyenruhájában, fekete-piros arany zászlók
alatt. A tömeg, amelyben a köztársasági egyesü-
letek csak elenyésző számban voltak, elhelyezkedett
a pályaudvar környékén. A berobogó vonatot Jarres
helyettes kancellár és Gessler hadügyminiszter fo-
gadták. A peronon a birodalmi védőrségnek egy
dizsaszáda állott. A koporsót a fejedelmi váró-
teremben ravatalozták fel, elénekelték mellette a
„Deutschland“-ot, majd a pályaudvar előtt halottas
kocsira tették. A gyászhintó után egy dizszeny-
ruhába öltözött Hitler-gárdista bársony párnán vitte
az elhunyt harcéri kiténtetéseit. A rendőrség úgy
intézkedett, hogy az egyesületeknek be kell gön-
gyölniök a zászlókat és a pályaudvar előtt szét
kell oszlatnia minden csoportosulásnak. A köztár-
saságiak engedelmessékedtek is ennek a felhívásnak,
de a nacionalisták és a fajvédők megrohanták a
köztársaságiakat, amiből nagy verekedés támadt,
ugyhogy végül is

a rendőrség gummibotokkal szétszórta a tüntetőket.

Breyer Vilmos koporsójánál Jarres helyettes
kancellár mondott hatalmas gyászbeszédet. — En-
nek az embernek sorsa irányítsa a világ figyel-
mét — mondotta a kancellár — a németek ön-
védelmi harcának még ma is francia fogságban
sinylődő ezerötszáz áldozatára és arra a negyen-
két fogolyra, akik Németországon kívül vannak
bebörtönözve. Ennek a halottnak a koporsójánál
kivánja a német nép ezeknek az áldozatoknak az
elbocsátását és a kiutasítottak hazatérését.

A Központi Télikert-Bár áprilisi műsora szenzációs!!

87
402
595

Csődönkívüli kényszeregyezés a Fränkel-ügyben

A törvényszék helyt adott Fränkel kérésének. Kinevezték a vagyonszelvényeket

(Cluj-Kolozsvár, április 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk néhány héttel ezelőtt, hogy Fränkel Mór kolozsvári nagyvállalkozó többmillió perében a választott bíróság súlyosan marasztaló ítéletet hozott, amely után Fränkel Mór beadványt intézett a törvényszékhez és kérte, hogy vezessék be ellene a csődönkívüli kényszeregyezési eljárást. Ugyanakkor a pernyertes Moldován-Pop Dénes kérte, hogy volt üzlettársa, Fränkel ellen mondják ki a csődöt. Annak idején a törvényszék formahibák miatt mindkét keresetet elutasította.

A helyesbített beadványokat dr. Anca Justin csődbiztos ma vitte a törvényszék tanácsülésére elé. A Fränkel-csőd napok óta valóságos izgalomban tartja a kolozsvári ügyvédeket és a legelőkelőbb fiskálisok vetekedtek a csődgondnokság elnyeréséért. A törvényszék tanácsa megvizsgálta Moldován-Pop Dénes csődkeresét és mint kellően meg nem indokoltat, elutasi-

totta. Ugyanakkor helyt adott Fränkel Mór csődönkívüli kényszeregyezési kérésének és vagyonszelvényelővé dr. Isac Aurél volt kamarai dékánt nevezte ki, helyettesévé pedig dr. C. pescu volt vezető ügyészt, aki állásáról néhány héttel ezelőtt mondott le és ügyvédi irodát nyitott. Minthogy igen nagy vagyonszelvényről van szó, a törvényszék tanácsa egy ellenőrző bizottságot is nevezett ki a hitelezők képviselőiből. Az ellenőrző bizottság tagjai dr. Evian Jon, a Banca Generala igazgatója, dr. Fabius Stefan, Moldován-Pop Dénes képviselője, és dr. Nagy Elek, a Uniunea Comerciala képviselője.

Fränkel Mór a törvényszékhez intézett beadványában részletesen kimutatta vagyoni állapotát. Eszerint passzívái 26 millió lejre rugnák, viszont az aktívái majdnem ennyit tesznek ki, sőt ennél többet is, ha a vagontárgyakat kedvező körülmények között lehet értékesíteni.

Numerusz klauzus-vita a magyar nemzetgyűlésben

Klebelsberg kultuszminiszter nyilatkozata. Gömbös újabb interpellációja Győrffy hadbíró ügyében. Tizenhatórás üléseket terveznek a kölcsönjavaslatok tárgyalására

(Budapest, ápr. 3. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzetgyűlés egyesített bizottsága részleteiben is elfogadta a felhatalmazási javaslatot, mindössze a jövedelemadónál emelték fel a létminimumot ötszázról nyolcszáz aranykoronára. Már csak a mellékletek tárgyalása van hátra és így előreláthatóan a javaslat pénteken a nemzetgyűlés plénuma elé kerül. A jövő héten már tízórás ülések lesznek és ha ez sem lenne célravezető, a nemzetgyűlés megszavazza a tizenhat órás üléseket is.

A középiskolai reformról szóló törvényjavaslat vitájának befejeztével Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter a numerusz klauzusról beszélt. Elvileg ellensége a numerusz klauzusnak, mert egy országnak fontos érdeke, hogy minél több pallérozott fő legyen benne,

ha itt lesz az ideje, szívesen eltörlük,

ez azonban jelenleg még nem aktuális. A köztisztviselők létszámredukciója érdekében éppen most tizenötezer olyan alkalmazottat kell elbocsátani, akiknek főiskolai végzettségük van. A legnagyobb lelkiismeretlenségnek tartaná, ha tömegesen engednének a főiskolákba olyanokat, akiket a mai viszonyok között műveltségükhöz, tudásukhoz és iskolai képzettségükhöz méltó állásban ugysem tudnának elhelyezni.

Szabadonbocsátották Gessmann Albertet

Felháborodás a rendőrség eljárása ellen. Puttkammer bárónő legényélete. Volt ideje az asszonynak, hogy a mérget a csészébe öntse. Megvizsgálják a vádlott elmeállapotát

(Bécs, április 3. Az Uj Kelet munkatársától.) A feltűnést keltő Gessmann-est újabb fordulathoz jutott. Ez a tragédia túlnőtt a hasonló esetek keretén, a bécsi lapok oldalakon keresztül foglalkoznak vele és mind megegyeznek abban, hogy a rendőrség túllépett hatáskörén azzal a móddal, ahogyan ezt a családi tragédiát, vagy ha úgy tetszik, bűntudatot kezelte. Gessmann Albertet, akit a rendőrség minden különösebb indoklás nélkül leartóztatott, rövid fogvatartás után szabadon engedték. A kihallgatás során kiderült, hogy felesége, aki tulajdonképpen unokája a nagy Bismarcknak, egy színésznőnek és egy táncosnőnek állott legszörnyűbb befolyása alatt, akik a legteljesebb mértékben kihasználják az asszony beteges hajlamait.

Férfiurha, táncosnő, kokain, morfium

Gessmann Albertné leánykorában Berlinben élt és már ott is feltűnt azzal, hogy nagyon szeretett férfiruhában járni. Rendkívül szép, feltűnően elegáns nő, akiről Bécsben nem tudták, hogy egy ízben atyja tébolydába záratta. Gessmann Albert egy házimulatságon ismerkedett meg vele, beleszeretett és megkérte a kezét. Az ismerősök azt hitték, hogy a házasság boldog, de nem tudták, hogy az asszony nemcsak a havi tüpénzt költötte barátjára, hanem adósságai miatt ékszerait is kénytelen volt elzlogosítani és férjét, akit igyekezett őt rossz társaságából kiragadni és mert ez nem sikerült, Berlinbe utaztatta, valósággal gyü-

lölte. Mialatt Berlinben tartózkodott a bárónő, meglepve értesült férje arról, hogy az asszony Berlinben közös háztartásban él Anita Berberrel, a híres meztelen táncosnővel. Gessmann utána utazott, feleségét hazahozta és kétszeres óvatossággal vigyázott arra, hogy az asszony ne hódolhasson beteges hajlamainak. Gessmanné, tekintve, hogy most nem találkozhatót barátjával, még inkább gyűlölte az urat. A bárónő kokainista és morfinista volt, úgy hogy az ura a legutóbbi napokban szanatóriumba akarta záratni.

Március 19-én, a mérgezés napján az asszony viselkedése különösen feltűnő volt. Nagyon idegesnek látszott és mialatt férjével a Ronacherben voltak, néhányszor súlyos ideggörcsöt kapott. Az előadás végeztével hazatértek. Férjével szemben rendkívül hidegnek mutatkozott. Miután a kávéfőzőszobát, Gessmann elhagyta a szobát, a fürdőszobába ment, hogy kezét mosson és azután a könyvtárszobába ment, hogy utána nézzen valaminek. Az asszonynak tehát elég ideje volt rá, hogy a mérget a kávécsészébe öntse. Gessmann vallomásaiban kijelentette, valószínűtlennek tartja, hogy felesége meg akarta volna ölni, csak meg akarta zavarni testi és lelki egyensúlyát, hogy azután teljesen szabadjára engedje.

A gyöngyosor

Egy előkelő bécsi hölgy, aki Gessmann Albert családi életét már régebben ismeri, a házaspár életéről a következőket mondta:

— Ismertem Gessmann elnök első feleségét, a gyönyörű Gessmann Paula asszonyt, aki igen jó barátnőm volt. Az elnök kiváló férfi és az asszonynyal szemben, akit szeret, nagyon szeretetreméltó Puttkammer bárónő először a barátnője volt Gessmannnak és habergi kastélyába költözött, ahol Gessmann akkor tartózkodott, majd hosszabb külföldi utazásra mentek. 1922 őszén tértek vissza és akkor történt meg házasságuk is. Az elnök elmesélte nekem, hogy röviddel külföldről való visszaérkezésük után észrevette, hogy a felesége terhelt és a férfiak iránt mély undort érez. A bárónő már a mézeshetek után sokat foglalkozott asszonyokkal, így például W. asszonnyal, egy bécsi nagyiparos feleségével, egy bajor parasztlánnyal, egy kis pincérlánnyal és legfőképpen Anitta Berberrel, a hírhedt meztelen táncosnővel. Ezek az asszonyok férjének Sebastianplatz 1. szám alatti lakásán keresték fel.

— Mindezek ellenére egy teljes évig tartott Gessmannék házassága. 1923 tavaszán a következő dolgok történtek: Gessmann, aki feleségével szemben rendkívül költekező volt, egy napon nagyon értékes gyöngyosort vett az asszonynak. Néhány nappal később estélyre ment a feleségével és kérte, hogy vegye fel az ékszert, Gessmanné azonban némi vonakodás után bevallotta, hogy a gyöngyosort egy barátnőjének ajándékozta.

Gyilkos tervek

— Ez az affér készítette Gessmannat arra, hogy a feleségétől elváljék. Puttkammer bárónő Berlinbe utazott, előbb azonban csaknem teljesen kiűritette férjének bécsi lakását. A berendezés nagyrészt eladta és ezeknek az árából élt Berlinben barátnőitől, ezek között Anitta Berbertől körülvéve. Néhány hónap alatt elköltözték nemcsak az így szerzett pénzt, hanem az ura által végkielégítés címén neki ajándékozott nagyon tekintélyes összegeket is és ekkor az asszony megpróbálkozott azzal, hogy ismét közeledjék férjéhez. Ez a kísérlet sikerült és 1923 karácsonyáig ismét Bécsbe költözött az asszony, aki ezalatt még különösebben viselkedett. Idegen nőket hozott fel az utcáról férje lakására, akit lakosztályából teljesen kizárt, úgyhogy 1923 decemberében másodszer is elváltak. Körülbelül négy héttel ezelőtt megtudtam, hogy Puttkammer bárónő ismét bevonult a Sebastianplatzon lévő hatszobás lakásba.

— Vannak, akinek sikerült az asszonynak és egyik barátnőjének egy, megszokott színésznőnek beszélgetését kihallgatni. Akkor arról volt szó, rá kell venni Gessmann, hogy végrendeletében egész vagyonát írja feleségére és azután el kell tenni láb alól.

Gessmann Leontine asszony védője, dr. Klemperele ügyvéd az ügyészségen ma azt kívánta, hogy a vádlott elmebeli állapotát a törvényszéki szakértő vizsgálja meg. Egyáltalában nem kétséges, hogy Gessmann elnök képviselője dr. Pressburger ehhez az indítványhoz csatlakozni fog.

A védőnek azt a kérését, hogy Gessmannét szabadlábra helyezze, az ügyészség elutasította.

M. M.

Narancs Citrom

félfádas pirosbétű 300, 330, 360 hochprima
80, 100, 150-es

Husvéti fűszerárak:

Cukor, kávé, Frank, bors, ecetsav, kokuszvaj, csokoládé, tea stb. — Szállít nagyobb mennyiségben

Léb Fivérek Cluj

Telefon 471

Husvéti evőeszközök

a legújtanosabb árban kaphatók

KUN MÁTYÁS FIA

üzletében

CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utannyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei, félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

— **Egy héber publicista halála.** Filadelfiából jelentik: Március huszonegyedikén meghalt itt rövid betegség után, negyven éves korában Ben Zion Halper professzor, aki az arab irodalom kiváló ismerője volt. Utóbbi időben Halper professzor héber irodalommal, különösen publicisztikával foglalkozott és munkássága iránt széleskörű érdeklődést tudta magyarni.

— **Abdul Medzsid exkalifát hazaárulónak akarják nyilvánítani.** Konstantinápolyból jelentik: Az angorai neuzetgyűlésen indítványt terjesztettek be, mely azt követeli, tiltsa meg a török kormány, hogy pénzt vagy más értékeket külföldre a detronizált kalifának, aki Svájcban tartózkodik. Ugyanez a javaslat indítványozza, hogy Abdul Medzsidet nyilvánítsák hazaárulónak, a vagyonát pedig kobozzák el az állam javára.

— **Románia visszakapja a zsákmányolt görögül-anyagot.** Bukarestből jelentik: Az „Argus” szerint a legközelebbi időben Románia visszakapja a háború idején Magyarországra által zsákmányolt vasuti anyagot. Többek között 200 ciszternát is visszaadnak a magyarok és nagyszámú vasuti teherkocsit, amelyeket a szakértők Magyarországon találtak.

— **Héber tanszék a vilnai egyetemen.** Vilnából jelentik: Az itteni egyetemen tanszékot állítottak fel a héber nyelvi és irodalom számára. A katedrát Noviczki hires lengyel orientalistával töltötték be.

— **Lossow tábornok belépett a török hadseregbe.** Berlinből jelentik: Ugy hírlik, hogy Lossow tábornok belépett a török hadseregbe és legközelebb Angorába utazik.

— **A bukaresti mintavásár.** Bukarestből jelentik: A minden évben megújuló és május 15-től június 15-ig tartó vásár, melyet Targul Mosilor néven szoktak az Obor pályaudvar mellett rendezni, ezidén a polgármester mintavásárra akarja kibővíteni. Ecélből felhívja a csatlakozó kézműiparosait, mezőgazdasági cikkeik előállítását, a cserző- és timáriparkot üzemeltető, a textíliákat és a szőttek házipar és és egyéb iparok képviselőit, hogy igyekezzenek résztvenni a mintavásáron, amely anyagilag is feltélenül eredményes lesz. A polgármester ingyen területet bocsát a kiállítóknak, azonosítási kiegészítőket, mint személynévjegyeket, mint személynévjegyeket a kiállítóknak.

— **Bombamerénylet a nápolyi fascisták ellen.** A nápolyi fascista-otthonba bombát dobott, amelynek egy halottja és egy súlyos sebesültje lett.

— **Kivégezték Kiva uralkodójának fiát.** Moszvárból jelentik: A szovjetbizottság kivégeztette Kiva uralkodójának fiát tizenkét társával. Az ítélet annak megtorlása volt, mert Kiva fővárosában agyonlőtték a szovjetbiztosokat, amikor a várost a vörös uralom alá fűszabadtatták.

— **Bialik megérkezett Palesztinába.** Jeruzsálemről jelentik: Chaim Nachmann Bialik, a hírneves költő, felesége és dr. Semarja Lewin társaságában március huszonhatodikán Jeruzsálembe érkezett. A zsidó lakosság a vendéget meleg ünnepeltetésben részesítette. Később hivatalos ünnepelés is volt, amelyben a kormány és a zsidó közületek képviselői is résztvettek.

— **Cernat őrnagy lett a fogházak vezérigazgatója.** Bukarestből jelentik: A király tegnap aláírta a Cernat őrnagynak a fogházak vezérigazgatójává szóló kinevezését.

— **Egy orosz herceg — zsidó.** Varsóból jelentik: Néhány nap előtt S. harmincéves tisztviselő a zsidó vallásra tért át. Az áttért személyi okmányai szerint Pétervárról származik és egy volt orosz herceg fia. A fiatal herceg azzal indokolta a zsidó valláshoz való ragaszkodását, mert anyja zsidóktól származik, másrészt ő maga hosszú időn át tanulmányozta a zsidók történetét és vallását, amelyet megszeretett. Ennek az áttérésnek romantikáját emeli a tény, hogy S. Varsóban egy zsidó leánnyal ismerkedett meg, akit zsidó szülei fiatal korában a református vallásra térítettek és csak később lett ismét zsidó. S. a leányt eljegyezte és nemrégiben összeházasodtak.

— **A berlini opera kórusa és balletje sztrájkol.** Berlinből jelentik: A berlini állami opera kórusa és balletje sztrájkol. A műsort meg kellett változtatni. A kórus követeli a szervezet elismerését, az egykori biztosítást és az özvegyekről és árvákról való gondoskodást. Az igazgatóság április nyolcadikáig kórus nélküli műsort állapított meg.

— **Egy katona agyonlőtte a menekülő betörőt.** Néhány nappal ezelőtt K. I. str. Axente Sever utcai lakos bejelentett a rendőrségen, hogy egy fiatalember jelent meg nála és szállást kért éjjelre. K. I. házába fogadta a fiatalembert, de reggel megdöbbenve vette észre, hogy vendége a szekrényt feltörte és annak tartalmát ellopta, azonkívül száz dollárt is magával vitt. A személyleírás után a rendőrség megállapította, hogy a lopást Gergely László régóta körözött betörő követte el. A rendőrség megindította a nyomozást, de semmi eredményt nem tudott felmutatni. Tegnap délután a véletlen kedvezett a hatóságoknak. Egy elgázolt munkás személyazonosságának megállapítására bizottság szállott ki Szamosfalvára.

Mikor a mozdony a megállóhoz érkezett, a bizottság egyik tagja, Marpozan észrevette, hogy Gergely felismerte a hatóság embereit és futásnak eredt. Marpozan leugrott a vonatról és a betörő után rohanna utána kiáltott, hogy adja meg magát. A betörő tovább szaladt, mire Marpozan utána lött. A golyó nem talált, de a betörőt a lövések között erővel serkentették a menekülésre. A megijedt betörő egyéb választás híján a megdögadt Szamosba vetette magát, de nem bírt megküzdeni az árral és kénytelen volt egy kis szigeten meghúzódni. Közben a betörő üldözésére a repülőosztálytól kiküldtek egy szakasz katonát is. Gergely látva, hogy minden hiába, intett a detektíveknek, hogy megadják magát. Az utolsó pillanatban azonban megdögölt magát és ismét be akart ugrani a Szamosba, de az egyik katona lekapta válláról fegyverét és az újra menekülői akaró betörő felé lött. A golyó a betörőbe fúródott. A rendőrség emberei a sebesült betörőt bevitték a szamosfalvi repülőtelepre. Itt a betörő bevallotta, hogy az utóbbi időben több betörést követett el és az arról felvett jegyzőkönyvet aláírta. A súlyosan sebesült Gergelyt autón behozták a sebészeti klinikára, ahol az éjszaka folyamán megoperálták, de még így sem lehetett megmenteni, mert éjjel két órakor meghalt. Dr. Biriescu ügyész megindította a vizsgálatot, hogy a betörő haláláért a katonát terheli-e felelősség.

— **Oroszországban ismét letartóztattak katolikus papokat.** Varsóból jelentik: A szovjetkormány rendeletére több katolikus főpapot letartóztattak.

* **A berdicsevi kántor Kolozsváron.** A „Sasz Chnva helyiségében a péntek esti és szombat délelőtti istentiszteleten Efraim Hepák, a világhírű berdicsevi kántor fog előimádkozni.

* **Judovics Lázár fonal, fejtő- és kendőnagykereskedő, üzlethelyiségét a Calea Reg. Ferdinand (Wesselényi-utca) 9. szám alá, a volt Grünwald Samu-féle üzlethelyiségbe helyezte át.**

Svájcot is meglátogatja a királyi pár

Bern, április 3. Az itteni román követ közölte a szövetségtanáccsal, hogy a román királyi pár a szövetségtanácsot is meg óhajítja látogatni.

Bukarest, április 3. Az „Universul” a királyi pár madridi és brüsszeli utazásának nehézségeiről ír és konstatálja: bármennyire is vonakodunk kapcsolatot csinálni a királylátogatások és bizonyos vitás gazdasági problémák között, az illető országok kormányai ugylátszik ránk akarják kényszeríteni álláspontjukat, országunk tekintélyét sértve. Sem a királyi fenségek, sem Románia nem érdemel ilyen eljárást, de valakinek felelnie kell az ország előtt azért a könnyelműségért, amellyel ezeket a külföldi látogatásokat előkészítették.

Szűnőben az árvízveszedelem a Duna-mentén

Budapest, április 3. Budapesten megkezdődött a Duna apadása. Az áradás veszélye megszűnt.

„SIRPINOL”

legjobb szer a légzőszervek megbetegedése ellen. Ugyanígy: Tüdő- és hörgőhurut, köhögés, szamárhökögés és tuberkulozis ellen. Mindenkit kérje házi orvost, hogy „Sirpinol”-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt” gyógyszer-tára Reghinul-Sásece

— **Egy ágyban aludt a meggyilkolttal.** Budapestről jelentik: A rendőrség borzalmas részleteket derített fel a Váci-utcai gyilkosság nyomozása során. Rendőrorvosi vélemény szerint a gyilkosság március 22-én vagy 23-án történt. Feltevése szerint a gyilkos nem más, mint Oreskovitsné, aki március 22-től kezdve mindenkit távol tartott a konyhától, ahol a holtestet elrejtette. Az egyik cseléd tanúsítja, hogy egyszer, amikor Oreskovitsné konyhájába benyitott, rettenetes büzt érzett. Az asszony azonban kituszkolta a folyosóra. Oreskovitsné hétfőn és kedden egy ágyban aludt a holtesttel, mert a földön csak úgy aludhatott volna, ha a véres matracokat kihuzza a hulla alól. Az a vélemény, hogy az asszony minden büntetés nélkül maga követte el a gyilkosságot és valószínűen öngyilkos lett.

* **Ügyvédi hír.** Dr. Ficher Jozsef ügyvéd ügyvédi irodáját a Calea Regele Ferdinand 11. szám alól a Strada Memorandului (v. Unio-utca) 18. szám alá helyezte át.

— **Angliában nem törlik el a katonai halálbüntetést.** Londonból jelentik: Az alsóház kétszázhat szavazattal harminchat ellenében elutasította több munkáspárti képviselő javaslatát, hogy a katonaságnál töröljék el a halálbüntetést.

— **Jótét helyett jót ne várj.** Burger Jenő aranyosgyéresi kereskedő március 24-én három láda narancsot vásárolt Galacban. Amikor a ládákkal a pályaudvar felé igyekezett, két ismeretlen fiatal ember szólította meg, akik közül az egyik a dési Gottlieb fiának mutatkozott be és elpanaszolták, hogy kifogytak minden pénzükből és nem tudnak hazautazni. Burger, aki a dési Gottliebot jól ismerte, nem is sejtve, hogy szélhámosokkal van dolga, magával vitte a két ismeretlen fiatalembert és jegyet váltott nekik Désig. Mind a hárman ugyanabba a fülkébe szálltak be. Gyergyószentmiklóson a kalauz Burgert leszállította a vonatról, mert a három láda narancsot a podgyászokosi helyett a fülkében magával vitte. Mialatt Burger a forgalmi irodában a büntetesképen kirótt 401 lej bírságot fizette le, a két fiatalember a három láda narancsral és Burger valamennyi csomagjával megelépett. A fülkéjébe visszatérő Burger már csak hült helyét találta a két fiatalembert és csomagjainak. A póruljárt kereskedő, akinek összes vagyona alig haladja meg az ellopott dolgok értékét, azonnal jelentést tett a pályaudvari rendőrségnek, ahol csak annyit tudtak megállapítani, hogy a két fiatalember a Galac felé induló tehervonaton szökött meg a kereskedő portékájával. Burger Jenő, aki legalább a tálszához és tvileméhez szeretne jutni, most arra kéri hitsorsosait, ha valaki az ő holmijait eladásra kínálna, adják át a rendőrségnek, a holmijait pedig juttassák el Grün Salamon aranyosgyéresi sakter címére. Ismertetőjélül közli, hogy a tálszáz török tálsíz volt fehér átárával (szegéllyel). A tálszázcskója pircs színű, a tvilem sel-roson három csomó, a tvilem sel-jadon négy szakadás van.

— **Eszter a világirodalomban.** Bécsből jelentik: Max Stein író a zsidó irodalmi és tudományos egyesületben előadást tartott Eszter szerepéről a világirodalomban. Stein megemlítette mind azokat a jelentősebb műveket, amelyek témáikat az Eszter-elbeszélésből merítették több mint kétezer év óta. Az előadó nemcsak a legjelentősebb Eszter-dramákat (Lope de Vega, Racine és Grillparzer), hanem az új latin, német és zsidó purimjátékokat is felemlítette, amelyek a reformáció idejében keletkeztek. Azonkívül Hans Sachs komédiáit és Goethe Eszter-paródiáját. Együttal ismertette azokat a zeneműveket és azokat a képeket és szobrokat, amelyeknek szerzőit Eszter alakja inspirálta.

— **Női ügyész és sakkbajnok.** Berlinből jelentik: Az országos bíróság büntető kamarájában a napokban lépett fel először ügyészi minőségében dr. Blumenthal kisasszony, aki Anni Wernike nevű szélhámosnő ügyében képviselte a vádat. Az ügyész, aki különben zsidó származású, nagy közönség előtt mutatta be az ügyészi pályára való hivatottságát. A feladatott dr. Blumenthal kisasszony, a lapok jelentése szerint, tehetséggel és ügyesen oldotta meg. Egy párisi jelentés szerint Frigard kisasszony nyerte meg a franciaországi bajnokságot a sakkjátékban. Ez az első eset, hogy nő hasonló pályadíjat nyerjen és ezzel a bajnoki címet kapja meg, Frigard kisasszony a francia lapok szerint rendkívül szimpatikus jelenség és az az óriási előnye, hogy fiatal.

— **Nagyváradon** az Uj Kelet részére hirdetéseket és előfizetéseket felvesz Blum Zsigmond, Oradea-Mare, Str. Alexandri (Teleki-u.) 4. szám. Telefon 8—53. (Rosenberg Jenő bérkereskedésében.)

litrom

0, 360 hochprima

árak:

tsav, kokuszvaj, bb mennyiségben

Cluj

svéti

zközök

osabb árban atók

S FIA

CTORIEI 2.

KÖZGAZDASÁG

Bérbeadják a magyar állami üzemeket?
Budapestről jelentik: A szanalási programmal kapcsolatban a magyar államvasutak reorganizálását is megkezdték. Közgazdasági körökben elterjedt hírek szerint a Schneider Creuzot-cég vezetőjének, Schneider Jenőnek budapesti jelenléte összefügg az államvasutak bérletével és a diósgyőri vasművek bérbeadásával. Ennek a feltevésnek az az alapja, hogy a kormány a szanalási előterjesztésben felhatalmazást kap állami üzemeknek magántársulatok számára való bérbeadására. A kereskedelemügyi minisztérium azonban az államvasutak bérbeadását vagy annak szándékát kategorikusan cáfolja.

A mai valutapiac

Jóllehet a lej nyitáskor több pontot vesztett, a mai nap üzletmenetét ez a körülmény alig befolyásolta. A devizák tovább is szilárdak maradtak. Az árak a következők: osztrák korona 355-360, magyar korona 420-430, cseh korona 570-572, svájci frank 34.40-34.90, francia frank 11.70-10.80, dollár 195-196.5, font sterling 850-860, olasz lira 8.80-8.90, dinár 2.30-2.35.

Valutapiac április 3-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1160, Berlin —, London 851, Newyork 196, Róma 884, Zürich 34.80, Bécs 27.75, Prága 570, Budapest 24, Varsó 22.

Bukarest. Valuták: Napoleon 740, márka —, leva 128, török lira 98, font sterling 825, francia frank 1120, svájci frank 33.50, olasz lira 830, drachma 335, dinár 230, dollár 192.5, lengyel marka 20, osztr. korona 27.5, magyar korona 22, cseh korona 560.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 121.5-122.5, Amsterdam 211-211.5, Newyork 572.5-573, London 2462-2464, Páris 33.80-33.95, Milano 2525-2525, Prága 1700-1700, Budapest 77.5-77.5, Belgrád 705-705, Bukarest 295-295, Varsó —, Bécs 80⁵/₈-80⁵/₈.

A csehszlovákiai pénzügyi betétszabályozás. Prágából jelentik: az állami statisztikai hivatal közlései szerint a betéti könyvekre és pénztárjegyekre befizetett betétek 1923 decemberében 39 banknál összesen 6394.5 millió koronát tettek ki. (1923 januárjában 41 intézetnél 6.162.800.000 koronát.) 373 takarékpénztárnál 10.421.2 millió koronát, 456 előleppénztárnál 3011 millió koronát tettek ki a betétek 1923 december végén.

Tufli Richárd — a kereskedők tanácsának alelnöke. A cluji Statul egyik alelnöki állása Creciun távozásával megüresedett. Ezt az állást a választmány szabályszerű választás útján töltötte be. Tegnap este a Sfatul helyiségében választmányi gyűlés keretében ejtették meg az elnöki szék betöltését célzó választást, amely lelkes és egyhangu

volt. A Sfatul Tufli Richárdot, a választmány tagját választotta alelnökül. Az új alelnök a legagilisebb és legképeesebb kereskedők egyike, aki annak idején Jasiban megszervezte a moldvai Sfatult, amelynek huzamosabb ideig elnöke is volt. Széles látókörű kereskedő, aki sokat járt külföldön és minden aktivitása tisztára a kereskedelem érdekeinek szolgálatára van beállítva.

A Sfatul választmányi ülése. A Sfatul cluji központja tegnap este megtartott választmányi ülésén szerepelt többek között Somogyi Miksának, a Sfatul főtitkárának lemondása is. A választmány a lemondását nem fogadta el és kapacitálta Somogyi Miksát tisztségének tovább való megtartására. A közbizalomnak spontán és őszinte megnyilatkozása arra indította Somogyi Miksát, hogy állásában megmaradjon és értékes munkásságát, lelkes és tehetséges szervező készségét továbbra is a kereskedelem szolgálatába állítsa.

A csehszlovák ipartörvény a tisztességtelen verseny ellen. Prágából jelentik: A csehszlovákiai kézműiparosok akciót indítottak abban az irányban, hogy a közeljövőben a parlament elé kerülő új ipartörvény is a tisztességtelen konkurrenciára elharapódzása elé akadályokat gördítsen. Wenzel Leo nemzetgyűlési képviselő, az Országos Iparoszsövetség elnökségi tagja a fenti értelemben külön törvényjavaslatot nyújtott be a nemzetgyűlés elé, melynek köveletése, hogy e törvény tartalmazza: 1. A tisztességtelen verseny fogalmát a kézmű- és nagyipar, a kereskedelem, földművelés üzleti érintkezéseire vonatkozólag. 2. Tilalmazza szindikátusok, kartellek és ringek alakítását árképzésre. 3. Törvényes üldözését mindannak, ami a kereskedelmet és termelést korlátozza. 4. Megbüntetését azoknak, akik a termelést korlátozzák és leszállítják. 5. Megbüntetését azoknak, akik valamely áru és termény termelését, szállítását, eladását megakadályozzák. 6. Törvényes tilalmazását annak, hogy egyezségeket köthessenek a szabadverseny egyenes, vagy közvetett megakadályozására. 7. Törvényes üldözését azoknak a kézműveseknek, iparosoknak és kereskedőknek, akik nem szolidárisak szervezetükkel s akik osztályszervezetük becsületét és tekintélyét rongálják. 8. Ebben benne legyen a tisztességtelen reklám. 9. Végkiarúási mód. 10. Az alkalmazottak és munkások megvesztegetése. 11. Ugynevezett befekettítése valamely üzletnek. 12. Visszaélés idegen üzleti jelzésekkel. 13. Üzleti titok elárulása. A törvényjavaslat a nemzetgyűlés márciusi ülésén nyomtatásban fog megjelenni és az összes pártoknak be fogják nyújtani.

Az arad-csanádi vasutak vagonja. Bukarestből jelentik: A pénzügyminiszter szigoruan eltiltotta az arad-csanádi vasutak igazgatóságának, hogy a társaság vagyonából eladást eszközölhessenek mindaddig, míg a folyamatba levő tárgyalások befejezést nyernek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Zemirót háarec, Belgrád. A jelzett kéziratok nem érkeztek meg.

H. Sándor dr., Arad. A cikk, sajnos, lapzárta után futott be, de jövő számunkban okvetlenül jónni fog klisével. Szívélyes üdvözlét.

Sch. Jenő, Oradea-Mare. Dicséretes munkát végzett a „Diákélet”-ben közölt nyiltilvelel, amelynek máris szép eredménye mutatkozik. Örvendünk, hogy az ottani liceumban is vannak jó cionista diákok. Kertész Ferenc és Szilas Imre „szerkesztő urak”-at meleg zsidó szeretettel üdvözljük. A lapot csak küldjék rendszeren. Salom!

Gyuri. 1. Mielőtt kérdéseire válaszolnánk, azt tanácsoljuk, ne elégedjék meg ottani hozzáértők véleményével, hanem vigye el a gyereket komoly művészemberhez és ha az is olyan kedvező kritikát mond, akkor gondoljon csak a nyilvános szereplésre. 2. Romániában tudunkkal nincs zongoraművész és így az ön tízéves negyedik elemista fia minden bizonnyal az ország legfiatalabb csodagyereke. 3. Ön semilyen különleges eljárás alá nem esik, csak hatósági engedélyt kell kérnie minden városban, ahol estélyt rendeznek és az adót kell beizetnie a koncertek jövedelméből. 4. Azt nem ajánljuk, ha valóban csodagyerekről van szó, hogy mozikban kezdje szereplését. Csakis nyilvános hangversenyeken szabad játszania, de mert önt a hivatala aligha engedni ilyen hosszadalmas turákra, esetleg megbízható impreszárióval rendeztetné meg a gyerek koncertjeit. 5. Ha ily módon megfelelő pénzt gyűjtött, vigye ki a fiát Bécsbe, vagy még inkább Milanóba. 6. A beküldött husz lejt a Keren Hajjeszód irodához juttattuk.

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Barifiu (vult Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Ha művészi kiváló!

Butort, zongorát

akar venni, ne Marosvásárhelyre és teli nio sajnálja az utat meg a

SZÉKELY és RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt sztalosok farmrészleteiteket legolcsóbban itt szerzhetik be

Telefon- sz. 81. **LÁDAGYÁR** Hókészlet Egeres

Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és szedett részekben megrendelésre azonnal készíti és szállit a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits Iakereskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernanji (vult Kajantól-ut) 1 szám

Használjunk kizárólag

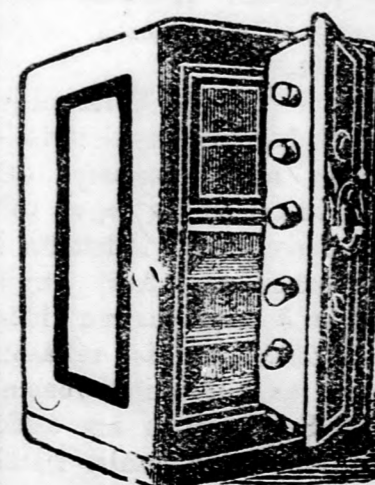
PLANTOL

legjobb növényzsirt, mert ez tisztia, egészséges és kiadós!

כשר של פסח
áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.

Képviseli: HIENZ VILMOS Cluj

Fabrică de case de bani

Geldschrank-Fabrik

Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMȘOARA

Str. Timotei Cip. (Bathány-ut) 3

Telefon 12-66

Képviseléseink és mántaraktárak: Clujon Arthur Leovy & Co. szállítók, Oradea-Maren „Stabil” géplakart Nagypiac, Satu-Maren Em. Weiss Söhne szállítók, Aradon Arnold Pollák szállítók.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

★ Erdélynek

legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi,
diszmiáru és játékaru nagykereskedése ★

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureș (Marosvásárhely). Telefon interurban 200

Eladás csak viszonteladóknak!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Péntek: Pillangókisasszony.
Vasárnap: Carmen.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek: A zöld istennő. Amerikai ujdonság, először. Premiérbérlés 51.
Szombat délután 3 órákor: Mignon. Ifjúsági előadás mérsékelt helyárral. Bevezető előadást tart Nagy Jenő.
Este 8 órákor: A zöld istennő. Másodszor, napi bérlés 108.
Vasárnap délelőtt fél 11 órákor: Vizkereszt vagy amit akartok. Az irodalmi munkácsiklus 4-dik előadása. Mérsékelt helyárral.
Délután 3 órákor: Bajadér. Kolbayval és Tolnayval. Mérsékelt helyárral.
Este 8 órákor: A zöld istennő. — Harmadszor. Napibérlés 109. A.
Hétfő: A zöld istennő. Negyedszer. Napibérlés 110. B

MOZGÓK MŰSORA

Péntek, április 4.

Select-Mozgó: Epochális filmesemény! *Monna Vanna*. Nagytragédia a renaissance korából. Maeterlinck örökbecsű csodaműve filmen. Főszerepben Paula Wegener Lyda Salmonova Olaf Fjörd és Lea Parry. A szezon egyik legnagyobb attrakciója.
Uránia-Mozgó: *A sátán helytartója* (A testet öltött rémület). Nagystilű detektívdráma 7 felvonásban. A legjobb Harry Piel filmek egyike.
Apoló-Mozgó: Nagy szezonsláger! *A halál-zsoké*. Szenzációs cirkuszdráma 5 felvonásban. Főszerepben a kitűnő filmművész, Maria Corvin. Minden felvonás meglepő szenzáció a szemnek. Kiegészítésként az Etna kitörése.

Előírásos

hitelesített űrmértékeket gyárt

GRÜNWALD JAKAB

bádogárúüzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

No. 718-924

קאנקורד

וידר זוכען פיר דעם איד פיר אונזערע תות 1
אונד פיר דעם עלעמענטאר-שולע 2 טויכטע
מלמדים. אום דען פאסטען קאנקורד זיך אויך בחורים
בעווערבען. געדאלט לויט פערמאניכארונג.
בעווערבער מאנגן אידעע מיט צייטונסטע פער-
זעהענע אפפערטע שפאטעסטענס ביו אום 15-טען
אפריל אן פאלגענדע אדרעססע איינזענדען:
Orth. izr. iskolaszék, Cluj (Str. Dubalarilor 1)
Dr. Normand
שולדראיעס

כשר של פסח

bor és szilvórium minden mennyiségben kapható

Hacker & Sternberg
cégnél Aradon

PALMA

kaucsukarok és kaucsuktalp

Viselik gyermekek és felnőttek, mert tartós, olcsó és kellemes viselet.

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ Románia legnagyobb textilgyára Arad ★

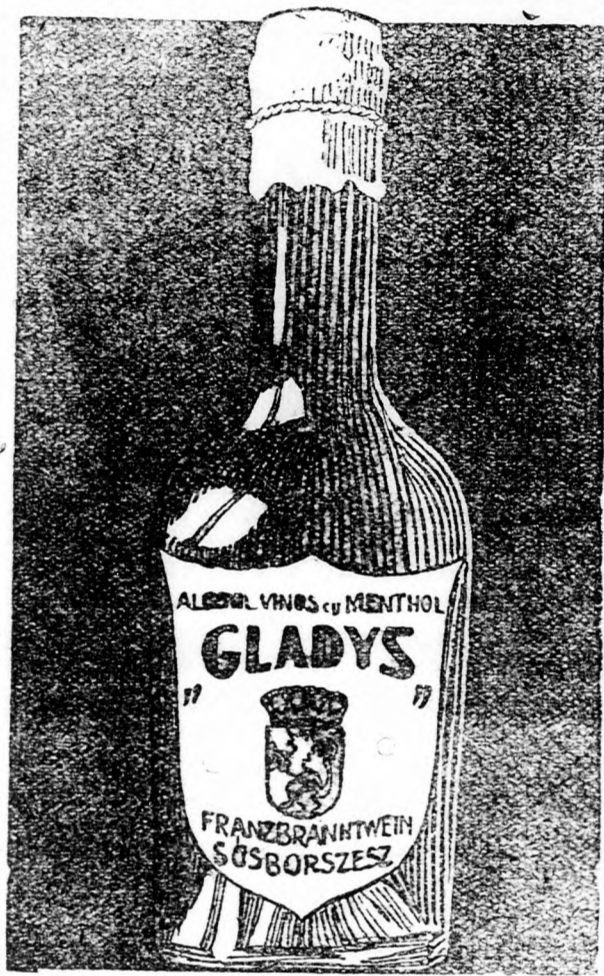
ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

Longines

7 nagydíj - 4 millió eladott óra

„Gladys” sósbor-szesz üdit,
„Gladys” sósbor-szesz erősít,
„Gladys” sósbor-szesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes ujdonságai

Szántó & Komlós

férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD
Színházépület

SATU-MARE
Színházszemben

Kohn Márton Târgu-Murăș

ajánlja kitűnő

כשר של פסח

borait, seprő- és szilvapálinkát, úgy kicsinyben mint nagyban

Koetitzer Leder- und Wachstuch-Werke A.-G. Koetitz

VÁSZON KÖNYVKÖTÉSZETRE

KALIKO, BUKRAM, CANVAS, CREPON, PANAMA, ECRUDA, SHIRTING, HOFTGAZE, GRADL ETC.

VÁSZON PODGYÁSZBÉLÉSNEK

Azonnal a bucaresti raktárból szállít a főképviselő: Ing. Herm. Zoldy București Strada Edgard Quinet 3/1. Telefonszám: 34-62

של פסח HUSVÉTI ÁRU של פסח

Értesítjük igen tisztelt vevőinket és a fogyasztó közönséget, hogy ez évben ismét forgalomba hozzuk a tiszta cikóriából készült közkedvelt

של פסח UHU kávépótlékot,

mely főtisztelendő *Koppel Reich ur* a budapesti aut. orth. h. község főrabbijának szigorú felügyelete alatt készül és ennél fogva rituális szempontból minden igénynek megfelel.

Előjegyzéseket elfogad:

Hienz Vilmos, Kolozsvár,
Bíró József, Nagyvárad,
Trattner Sámuel, Szatmár,
Grosz Lajos és Fia, Temesvár.

Kőbányai Polgári
Serfűző- és Szent István
tápszerművek r.-t.

